

วิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาภูมินามในอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาถึงที่มาของชื่อหมู่บ้าน (2) ศึกษาวิถีชีวิตของชาวอำเภอปากพนัง (3) ศึกษาความเชื่อและค่านิยมของชาวอำเภอปากพนังที่ปรากฏตามภูมินาม โดยเลือกศึกษาจากการสุ่มตัวอย่างชาวบ้าน การเก็บข้อมูลผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์ และใช้ข้อมูลด้านเอกสารประกอบการวิเคราะห์

ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ภูมินามในอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกออกเป็น 12 ประเภท ดังนี้ การตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ การตั้งชื่อตามต้นไม้ การตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพ การตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ การตั้งชื่อตามตำนาน การตั้งชื่อตามบุคคล การตั้งชื่อเป็นสิริมงคล การตั้งชื่อเกี่ยวกับทิศทางและตำแหน่งที่ตั้ง การตั้งชื่อเกี่ยวกับศาสนา การตั้งชื่อเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และสิ่งก่อสร้าง การตั้งชื่อเกี่ยวกับการคมนาคม และการตั้งชื่อตามอาชีพกิริยาของคน ซึ่งแต่ละชื่อที่ปรากฏนั้นสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะพื้นฐานของแต่ละหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นด้านการประกอบอาชีพ การบริโภค การปกครอง ที่อยู่อาศัย และสิ่งก่อสร้างในหมู่บ้าน การคมนาคม การค้าขายหรือ พืชพันธุ์ในท้องถิ่น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในหมู่บ้าน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันสภาพการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ชื่อของหมู่บ้านยังคงรักษาเอกลักษณ์ทางวิถีชีวิตของผู้คนในอำเภอปากพนังไว้ได้เหมือนอดีต

นอกจากนี้ภูมินามยังสามารถสะท้อนความเชื่อ และค่านิยมในสังคมของชาวอำเภอปากพนังได้อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการตั้งชื่อหมู่บ้านที่มีความเชื่อเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งความเชื่อนี้อาจเป็นอิทธิพลของศาสนา ความเชื่อดั้งเดิมต่าง ๆ ที่ชาวบ้านในอำเภอปากพนังยังคงเชื่อถือ และปฏิบัติดังเช่นในอดีต และในด้านของค่านิยมที่ปรากฏในภูมินามนั้นจะเห็นได้จากการตั้งชื่อหมู่บ้านตามความนิยม ซึ่งจัดว่าเป็นกระแสทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันค่านิยมทางสังคมบางส่วนได้เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม และความเชื่อในสังคมบางส่วนก็เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน แต่ภูมินามที่มีอิทธิพลมาจากความเชื่อ และค่านิยมยังคงอยู่คู่กับหมู่บ้านจนกระทั่งปัจจุบัน

The objective of this research is to study the etymology in Amphoe Pak Panang, Changwat Nakhon Si Thammarat in the following aspects:

(1) the origin of Moobaan name, (2) ways of life of dwellers in Amphoe Pak Panang, and (3) their beliefs and values associated to the etymology. The study of samples from villagers and the interview, as well as documentary study, are tools of this analysis.

The findings are as follows:

The etymology in this region can be categorized into twelve groups: naming after landscape, trees, careers, animals, legends, persons, blessings, direction and location, religions, dwelling area and building, communication, and human manners. Each of the names reflects vividly the infrastructure of each village which may be related to careers, consumption, governance, dwellings and buildings in the village, communication, trade, or local plants. All of these reflect ways of life in the community. Though in present circumstances, social ways of life have changed, the identity of ways of life of people in Pak Panang still exists in names in the village.

In addition, the etymology can reflect beliefs and social values of people in Pak Panang. These beliefs may be influenced by religion, traditional beliefs still worshipped and practiced as in the past. The values such as naming based on popularity may be considered as cultural trends influencing ways of life. Though some social values at present may change along with the changes in culture and beliefs in society, the etymology influenced by beliefs and values still exists in the village at present.